

Advies

van Vlaamse Nutsregulator van 29/08/2025

met betrekking tot het voorontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 en het decreet van 19 april 2024 over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator, wat betreft de implementatie van Europese regelgeving over de verbetering van de opzet van de elektriciteitsmarkt en noodleveranciers

Inleiding	3
Bespreking	4
1 Inhoud.....	4
2 Artikelsgewijze bespreking.....	7
2.1 Non-discriminatieplicht van de netbeheerder en zijn werkmaatschappij (art. 4)	7
2.2 Noodleverancier (art. 7)	7
2.3 Dynamisch prijscontract (art. 8)	13
2.4 Leveringscontract met een vaste looptijd en een vaste prijs (definitie art. 3 + art. 8)	14
2.5 Energiedelen, P2P en VME-verkoop onafhankelijk van type elektriciteitsleveringscontract (artt. 11, 12 en 13).....	16

Inleiding

Op 4 juli 2025 gaf de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan een voorontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 en het decreet van 19 april 2024 over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator, wat betreft de implementatie van Europese regelgeving over de verbetering van de opzet van de elektriciteitsmarkt en noodleveranciers (hierna “Ontwerpdecreet”), met het oog op adviesaanvraag bij de Vlaamse Nutsregulator, de MINA-raad en de SERV.¹

Voorliggend advies wordt uitgebracht naar aanleiding van de ontvangst van de adviesaanvraag van de Vlaamse minister van Energie op 8 juli 2025, met het verzoek het advies te verstrekken voor 31 augustus 2025.

¹ Zie: www.vlaanderen.be/vlaamse-regering/beslissingen-van-de-vlaamse-regering/omzetting-europese-richtlijn-electricity-market-design-5-emd5-over-de-verbetering-van-de-opzet-van-de-elektriciteitsmarkt-en-noodleveranciers.

Bespreking

1 Inhoud Ontwerpdecreet

Het Ontwerpdecreet voorziet in de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2024/1711 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van de richtlijnen (EU) 2018/2001 en (EU) 2019/944 inzake het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie² (hierna: Vijfde Elektriciteitsrichtlijn).

Het Ontwerpdecreet zet de richtlijnbevestigingen om die verband houden met de gewestelijke bevoegdheden op vlak van energie. Niet alle relevante richtlijnartikelen worden echter omgezet middels het Ontwerpdecreet. Enerzijds zal het artikel 6bis³ over flexibele aansluitingsovereenkomsten omgezet worden via een ander voorontwerp van decreet, waarover de Vlaamse Nutsregulator reeds op 24 juni 2026 zijn advies heeft uitgebracht,⁴ en dat op 14 juli 2025 voor de tweede keer principieel werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering.⁵ Anderzijds bevat het Ontwerpdecreet nog geen omzetting van de artikelen 4 (i.v.m. recht op meer dan één elektriciteitsleveringscontract) en 15bis (i.v.m. recht op energiedelen),⁶ die pas moeten worden omgezet uiterlijk op 17 juli 2026.⁷

De richtlijnbevestigingen waarvan het Ontwerpdecreet in de omzetting voorziet, moesten eigenlijk reeds omgezet zijn geweest uiterlijk op 17 januari 2025.⁸

Concreet zijn in het Ontwerpdecreet de volgende wijzigingen van het Energiedecreet⁹ opgenomen:

- Toevoeging van de **definities** “leveringscontract met een vaste looptijd en een vaste prijs” en “noodleverancier” (art. 3).
- Uitbreiding van de huidige **non-discriminatieverplichting van de netbeheerder en zijn werkmaatschappij** in art. 4.1.9 van het Energiedecreet, tot 1) ondernemingen die oplaadpunten voor elektrische voertuigen bezitten, ontwikkelen, exploiteren of beheren en 2) netgebruikers, gebruikers van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en categorieën van netgebruikers, met inbegrip van hernieuwbare-energiegemeenschappen en energiegemeenschappen van burgers (art. 4).

² Pb.L 26 juni 2024.

³ Art. 2, punt 3) van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn voorziet in de invoering van een art. 6bis in de Vierde Elektriciteitsrichtlijn (richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van richtlijn 2012/27/EU, Pb.L 14 juni 2019).

⁴ Advies van Vlaamse Nutsregulator met betrekking tot Voorontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten (ADV-2025-06), raadpleegbaar via: www.vlaamsenutsregulator.be/nl/document/adv-2025-06.

⁵ Zie: www.vlaanderen.be/vlaamse-regering/beslissingen-van-de-vlaamse-regering/invoering-regelgevend-kader-voor-flexibele-aansluitingsovereenkomsten-elektriciteitsdistributienet-voorontwerp-van-wijzigingsdecreet-0.

⁶ Art. 2, punt 2) van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn voorziet in de vervanging van art. 4 van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn. Art. 2, punt 5) van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn voorziet in de invoering van een art. 15bis in de Vierde Elektriciteitsrichtlijn.

⁷ Cf. art. 3 (1) Vijfde Elektriciteitsrichtlijn.

⁸ Cf. art. 3 (1) Vijfde Elektriciteitsrichtlijn.

⁹ Decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid, BS 7 juli 2009.

- Toevoeging aan artikel 4.1.17/3 van het Energiedecreet dat elke afnemer, producent, tussenpersoon, energiegemeenschap van burgers en hernieuwbare-energiegemeenschap een deelnemer aan flexibiliteit of aggregatie kan worden **onafhankelijk van het type elektriciteitsleveringscontract** (art.5).
- Toevoeging aan art. 4.3.1 van het Energiedecreet van **verplichtingen voor elektriciteits- en aardgasleveranciers in het kader van risicobeheer**, namelijk 1) om te beschikken overpassende afdekkingsstrategieën om het risico van veranderingen in de elektriciteits- of aardgasvoorziening op de groothandelsmarkt voor de economische levensvatbaarheid van hun contracten met afnemers te beperken, 2) om alle redelijke maatregelen te treffen om het risico op een onderbreking van de levering te beperken, en 3) om de Vlaamse Nutsregulator te informeren over de manier waarop de twee voormelde verplichtingen worden nageleefd (art. 6).
- Wijziging van de huidige **noodleveranciersregeling** in art. 4.3.3 van het Energiedecreet, om deze in lijn te brengen met de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn en de Gas- en Waterstofrichtlijn¹⁰ (art. 7). Dit artikel treedt evenwel pas in werking op 1 januari 2027, al kan de Vlaamse Regering een vroegere datum van inwerkingtreding vaststellen (art. 16).
- Stapsgewijze uitbreiding van het huidige recht voor afnemers, *cf.* art. 4.4.1 van het Energiedecreet, om een **dynamisch prijscontract** te sluiten bij een elektriciteitsleverancier die meer dan 200.000 afnamepunten belevert in het Vlaamse Gewest: vanaf 1 januari 2027 moet dit kunnen bij elke leverancier die meer dan 50.000 afnamepunten voor elektriciteit in het Vlaamse Gewest belevert, vanaf 1 januari 2029 bij elke leverancier (art. 8).
- Daarnaast toevoeging aan art. 4.4.1 van het Energiedecreet van het recht voor iedere afnemer om een **leveringscontract met een vaste looptijd en een vaste prijs** te sluiten met een duur van ten minste een jaar bij elke leverancier die meer dan 200.000 afnamepunten in het Vlaamse Gewest belevert (art. 8).
- Toevoeging van verduidelijkingen in de artikelen 4.4.2 en 4.8.4 van het Energiedecreet die de **principes van evenredigheid en non-discriminatie** voor actieve afnemers en energiegemeenschappen uitdrukkelijk bevestigen (art. 9 en art. 10).
- Toevoeging van verduidelijkingen in de artikelen 7.2.1, 7.2.2 en 7.2.3 van het Energiedecreet die inhouden dat energiedelen, peer-to-peerhandel van groene stroom resp. verkoop van groene stroom in appartementsgebouwen of multifunctionele gebouwen **onafhankelijk** moet kunnen gebeuren **van het type elektriciteitsleveringscontract** van de betrokkenen (art. 11, art. 12 en art. 13).

Daarnaast voorziet het Ontwerpdecreet in enkele wijzigingen van het decreet van 19 april 2024 over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator (hierna: Decreet Vlaamse Nutsregulator)¹¹. Deze wijzigingen zijn gericht op de **uitbreiding van het takenpakket van de Vlaamse Nutsregulator** (art. 14 en art. 15). Deze extra taken voor de Vlaamse Nutsregulator houden inhoudelijk grotendeels verband met enkele van de bepalingen ter omzetting van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn die hierboven werden opgelijst.

¹⁰ Richtlijn (EU) 2024/1788 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markten voor hernieuwbaar gas, aardgas en waterstof, tot wijziging van richtlijn (EU) 2023/1791 en tot intrekking van richtlijn 2009/73/EG, *Pb.L* 15 juli 2024.

¹¹ *BS* 12 juni 2024.

Het gaat concreet om volgende extra taken:

- **Het toezicht op het risicobeheer van elektriciteits- en aardgasleveranciers.** Hoewel de primaire verplichtingen dus bij de leveranciers liggen, krijgt de Vlaamse Nutsregulator het toezicht op het risicobeheer door elektriciteits- en aardgasleveranciers er als nieuwe taak bij. Concreet houdt dat het volgende in: 1) voorafgaand aan de toekenning van een leveringsvergunning zal de Vlaamse Nutsregulator dienen te beoordelen of de leverancier de bovenvermelde, nieuwe verplichtingen in het kader van risicobeheer naleeft;¹² en 2) ook na de toekenning van een leveringsvergunning zal de Vlaamse Nutsregulator toezicht moeten blijven houden op de naleving van die verplichtingen.¹³ Deze nieuwe taak voor de Vlaamse Nutsregulator sluit nauw aan bij de toekenning en opvolging van de leveringsvergunningen, sinds lang een taak van de Vlaamse Nutsregulator. In dit kader onderzoekt de Vlaamse Nutsregulator o.a. de financiële capaciteit van de (kandidaat)leveranciers¹⁴. De Vlaamse Nutsregulator zal hen daartoe bijkomende vragen stellen en het toezicht over de afdeckingsstrategieën en het risicobeheer uitbreiden.
- Het **toezicht en jaarlijks rapporteren** over de voornaamste ontwikkelingen op het vlak van **leveringscontracten met een vaste looptijd en een vaste prijs** in het Vlaamse Gewest. Dit zal opgenomen worden in het jaarlijkse Markt- en Prijsrapport.
- Het **toezicht op het wegnemen van de ongerechtvaardigde belemmeringen en beperkingen** op het elektriciteitsdistributienet, het aardgasdistributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit **voor de ontwikkeling van energiedelen en voor energiegemeenschappen**, onder meer belemmeringen en beperkingen die de aansluiting van flexibele gedistribueerde energieproductie binnen een redelijke termijn in de weg staan. De Vlaamse Nutsregulator zal hierover rapporteren via zijn jaarlijkse rapport rond energiedelen en energiegemeenschappen.

Afsluitend wenst de Vlaamse Nutsregulator wel de bedenking mee te geven dat **extra taken afdoende middelen vereisen**. Inzonderheid zal de nieuwe taak inzake het toezicht op het risicobeheer door leveranciers extra capaciteit bij de Vlaamse Nutsregulator vergen. Deze bijkomende toezichthoudende taak vergt immers de continue monitoring van het risicobeheer van al de Vlaamse elektriciteits- en aardgasleveranciers. De gedegen uitoefening ervan is dan ook enkel haalbaar indien hier ook de nodige middelen tegenover staan. De Vlaamse Nutsregulator verwijst in dit verband naar artikel 57 (5), eerste alinea, b) van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn, dat inhoudt dat de regulator over alle benodigde personele en financiële middelen moet kunnen beschikken om zijn taken en bevoegdheden op doeltreffende en efficiënte wijze uit te voeren.

¹² Art. 6 van het Ontwerpdecreet voegt aan art. 4.3.1, §2, tweede lid van het Energiedecreet een punt 6° toe dat de naleving van de verplichtingen vermeld in de (eveneens nieuw toegevoegde) §4 inzake risicobeheer, aanmerkt als een voorwaarde tot toekenning van een leveringsvergunning.

¹³ Art. 14 van het Ontwerpdecreet voegt daartoe aan art. 6, 1° van het Decreet Vlaamse Nutsregulator een punt r) toe.

¹⁴ Cf. het huidige art. 4.3.1, §2, tweede lid, 1° van het Energiedecreet en art. 3.2.1 e.v. van het Energiebesluit.

2 Artikelsgewijze bespreking

Hieronder formuleert de Vlaamse Nutsregulator opmerkingen en suggesties bij enkele bepalingen van het Ontwerpdecreet die werden opgelijst in sectie 1 van dit advies. Indien een bepaling van het Ontwerpdecreet niet wordt behandeld, betekent dit dat de Vlaamse Nutsregulator geen opmerkingen of suggesties heeft m.b.t. de bepaling in kwestie.

2.1 Non-discriminatieplicht van de netbeheerder en zijn werkmaatschappij (art. 4)

Zoals vermeld, voegt het Ontwerpdecreet twee categorieën toe aan de huidige non-discriminatieverplichting van de netbeheerder en zijn werkmaatschappij:

- netgebruikers, gebruikers van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en categorieën van netgebruikers, met inbegrip van hernieuwbare-energiegemeenschappen en energiegemeenschappen van burgers;
- ondernemingen die oplaadpunten voor elektrische voertuigen bezitten, ontwikkelen, exploiteren of beheren.

De Vlaamse Nutsregulator wenst de algemene bedenking mee te geven dat het niet mogelijk is om een *ex ante* toezicht te verwezenlijken, voor wat betreft de naleving van de (aangevulde) non-discriminatieplicht opgenomen in artikel 4.1.9 van het Energiedecreet. Het toezicht op deze bepaling zal noodzakelijkerwijze *ex post* plaatsvinden. In de nota aan de Vlaamse Regering, die bij het Ontwerpdecreet is gevoegd, wordt in dit verband terecht gewezen op de artikelen 4.1.35 en 4.1.36 van het Energiedecreet. Eenieder kan immers bij de Vlaamse Nutsregulator een klacht indienen m.b.t. de verplichtingen van de elektriciteitsdistributienetbeheerder, de aardgasdistributienetbeheerder, en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit op grond van titel IV van het Energiedecreet – waaronder dus ook artikel 4.1.9. De Vlaamse Nutsregulator zal dan, al naargelang het geval, bemiddelen of het geschil beslechten.

2.2 Noodleverancier (art. 7)

Het Ontwerpdecreet voorziet in de volledige vervanging van art. 4.3.3 van het Energiedecreet, dat het juridische kader behelst inzake de noodleverancier. Dit om de reeds bestaande Vlaamse regeling in lijn te brengen met het nieuwe art. 27bis van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn, zoals ingevoegd bij de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn.¹⁵ In wat volgt overloopt de Vlaamse Nutsregulator het nieuwe art. 4.3.3 en formuleert daarbij nog verschillende opmerkingen.

2.2.1. Toepassingsgebied noodleveranciersregeling en partij die als noodleverancier optreedt

In de eerste paragraaf van het nieuwe art. 4.3.3 van het Energiedecreet worden de vier gebeurtenissen opgesomd die aanleiding geven tot de toepassing van de noodleveranciersregeling. Dit blijven zoals voorheen: 1) de opheffing van de leveringsvergunning van een leverancier door de Vlaamse Nutsregulator, 2) de beëindiging van de toegang van een leverancier tot het net, 3) het faillissement van een leverancier, en 4) de opening van een procedure van gerechtelijke reorganisatie als vermeld in boek XX, titel V, van het Wetboek van economisch recht, ten aanzien van een leverancier. Ook blijft het zo dat de netbeheerder in die gevallen optreedt als noodleverancier t.a.v. de afnemers van de leverancier in kwestie.

¹⁵ Art. 2, punt 8) van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn.

Nieuw is wel dat er een ontvlechtigingsvereiste wordt opgenomen in art. 4.3.3, §1 van het Energiedecreet. Die ontvlechtigingsvereiste heeft twee dimensies:

- enerzijds een externe dimensie: de netbeheerder moet voor het uitoefenen van zijn taken als noodleverancier beheersmatig en juridisch onafhankelijk zijn ten aanzien van de transmissienetbeheerder, de leveranciers, tussenpersonen, aanbieders van energiediensten, ESCO's, aggregatoren, dienstverleners van flexibiliteit en producenten, en de met deze ondernemingen verbonden en geassocieerde ondernemingen;
- anderzijds een interne dimensie: de netbeheerder moet financieel en organisatorisch onafhankelijk zijn ten aanzien van het uitoefenen van zijn taken overeenkomstig artikel 4.1.6, artikel 4.1.6/1 en artikel 4.1.8/2 van het Energiedecreet, d.w.z. de activiteiten van de netbeheerder inzake netbeheer en databeheer.

De eerstgenoemde, externe dimensie van de ontvlechtigingsvereiste is strikter geformuleerd dan de laatstgenoemde, interne dimensie: "beheersmatige en juridische onafhankelijkheid" vs. "financiële en organisatorische onafhankelijkheid". Bij de netbeheerder zelf is er zodus geen juridische afscheiding nodig: de activiteiten van de netbeheerder als noodleverancier dienen niet ondergebracht te worden bij een afzonderlijke rechtspersoon.

Nog nieuw in art. 4.3.3, §1 van het Energiedecreet is dat er een tweede lid wordt toegevoegd dat bepaalt dat de noodleverancier na een eerlijke, transparante en niet-discriminerende aanbestedingsprocedure, een leverancier aanwijst die instaat voor de levering van aardgas en elektriciteit aan de noodleverancier voor de overgedragen afnemers. De noodleverancier – d.w.z. de netbeheerder – staat verder in voor de levering aan en de facturatie van de overgedragen afnemers en alle andere toepasselijke verplichtingen.

Wat deze eerste paragraaf van het nieuwe art. 4.3.3 van het Energiedecreet betreft, kan de Vlaamse Nutsregulator zich vinden in de bovenvermelde keuze van de decreetgever om, zoals voorheen ook reeds het geval was, de netbeheerder de taak van noodleverancier toe te kennen. Tijdens de meest recente toepassingsgevallen in 2021-2022 (Vlaamse Energieleverancier bv – Watz bv – Energie 2030 Agence nv/AECO), in de context van de toen zeer uitzonderlijke marktomstandigheden, heeft de netbeheerder zijn rol als noodleverancier immers goed vervuld. Systeemtechnisch en op vlak van communicatie naar alle betrokken partijen heeft de noodleveranciersregeling in deze gevallen goed gefunctioneerd. Dat er in het nieuwe art. 4.3.3 van het Energiedecreet expliciet verwezen wordt naar een aanbestedingsprocedure, waarna de noodleverancier verder instaat voor de levering en de facturatie, is louter een explicitering van de praktijk die tot op heden reeds werd toegepast. Dat deze aanbestedingsprocedure eerlijk, transparant en niet-discriminerend dient te zijn is de logica zelve en wordt volgens de Vlaamse Nutsregulator tevens gewaarborgd door de toepassing van de regelgeving inzake overheidsopdrachten.

Daarnaast lijkt het de Vlaamse Nutsregulator inderdaad aangewezen om expliciet een ontvlechtigingsvereiste op te nemen in artikel 4.3.3 van het Energiedecreet, zoals verantwoord wordt in de memorie van toelichting. Dat die ontvlechtigingsvereiste geen volledige interne juridische scheiding vergt tussen de activiteiten van de netbeheerder als noodleverancier vs. de activiteiten van de netbeheerder inzake netbeheer en databeheer, lijkt de Vlaamse Nutsregulator een verantwoorde keuze, o.m. gelet op de kosten die zo'n volledige interne juridische scheiding met zich zou meebrengen.

In dit verband merkt de Vlaamse Nutsregulator nog op dat ook de taken van de netbeheerder als sociale leverancier¹⁶ en als uitzonderingsleverancier¹⁷, onder dezelfde ontvlechtigingsvereiste zouden moeten ressorteren. De aanleiding om deze ontvlechtigingsvereiste in te voeren voor de taak als noodleverancier, meer bepaald de scheiding tussen netbeheerderstaken en leveringstaken, geldt voor elke levering van elektriciteit, en niet enkel voor noodlevering. **De Vlaamse Nutsregulator adviseert dan ook om ook voor de andere leveringstaken van de netbeheerder te voorzien in diezelfde ontvlechtingseis.**

2.2.2. Rechten van de afnemers overgedragen aan de noodleverancier

In de tweede paragraaf van het nieuwe art. 4.3.3 van het Energiedecreet wordt bepaald dat de afnemers die aan de noodleverancier worden overgedragen, bepaalde rechten behouden. Concreet verwijst het nieuwe art. 4.3.3, §2 Energiedecreet naar de volgende rechten in art. 4.4.1, eerste lid van het Energiedecreet:

- het recht om van elektriciteit of aardgas, naargelang het geval, te kunnen worden voorzien door een leverancier naar keuze;
- het recht om individueel of collectief, zonder discriminatie van moeite en tijd, kosteloos van leverancier te veranderen.

Daarnaast verwijst het nieuwe art. 4.3.3, §2 Energiedecreet ook naar de “rechten vermeld in artikel 4.3.2, 1° t.e.m. 2°” van het Energiedecreet. Deze bepaling luidt als volgt:

“De Vlaamse Regering kan, na advies van de Vlaamse Nutsregulator, iedere leverancier die elektriciteit of aardgas levert aan afnemers in het Vlaamse Gewest openbardienstverplichtingen opleggen met betrekking tot :
1° de facturatie van het elektriciteits- en aardgasverbruik;
2° de informatieverlening;”

De Vlaamse Nutsregulator vindt de verwijzing naar de hierboven geciteerde bepaling een vreemde keuze, aangezien deze louter de rechtsbasis vormt voor de Vlaamse Regering om aan leveranciers openbardienstverplichtingen op te leggen, inzake facturatie en informatieverlening. Op het eerste gezicht denkt de Vlaamse Nutsregulator dat de insteek van de verwijzing naar die bepaling in het nieuwe art. 4.3.3, §2 van het Energiedecreet is dat afnemers die aan de noodleverancier worden overgedragen, de rechten moeten kunnen blijven genieten die corresponderen met openbardienstverplichtingen van de leveranciers inzake facturatie en informatieverlening. Duidelijk afgebakend is dit echter allermist: welke bepalingen opgenomen in het Energiebesluit¹⁸ worden immers gevat? Het volledige art. 3.2.18 van het Energiebesluit, met o.m. ook het (impliciete) recht voor afnemers met een digitale meter inzake facturering op maandbasis van het gemeten maandverbruik?

Bovendien biedt de memorie van toelichting geen verduidelijking, aangezien daarin enkel wordt vermeld dat “afnemers die aan de noodleverancier worden overgedragen [...] ook het recht op informatieverlening [behouden] zoals vermeld in artikel 4.3.2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009”. Merk op dat hier enkel sprake is van “informatieverlening”, en niet van “facturatie”, dat wel

¹⁶ Cf. art. 4.1.22 Energiedecreet en art. 5.2.3 Energiebesluit.

¹⁷ Cf. art. 4.1.22 Energiedecreet en art. 5.5.2 Energiebesluit.

¹⁸ Besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 houdende algemene bepalingen over het energiebeleid, BS 8 december 2010.

wordt vermeld in de bepaling waarnaar wordt verwezen in het nieuwe art. 4.3.3, §2 van het Energiedecreet.

De Vlaamse Nutsregulator adviseert dan ook om op dit punt zowel het Ontwerpdecreet (het nieuwe art. 4.3.3, §2 van het Energiedecreet), als de memorie van toelichting te verduidelijken. Uit de decreettekst moet duidelijk blijken welke rechten de afnemers overgedragen aan de noodleverancier moeten kunnen blijven genieten. Betreft dit naast de decretale rechten inzake de vrije leverancierskeuze enkel bepaalde rechten op vlak van informatieverlening? Of ook rechten inzake facturatie, zoals facturering op maandbasis? De decreetgever dient hier een duidelijkere beleidskeuze te maken.

2.2.3. Periode voor de noodlevering en informatieverstrekking aan overgedragen afnemers

De derde paragraaf van het nieuwe art. 4.3.3 van het Energiedecreet bepaalt dat de periode voor de noodlevering maximaal zes maanden bedraagt voor niet-huishoudelijke afnemers en maximaal twaalf maanden voor huishoudelijke afnemers. Dat is voor niet-huishoudelijke afnemers een aanzienlijk langere termijn dan de maximumtermijn van zestig dagen in het huidige art. 4.3.3 van het Energiedecreet. Voor niet-huishoudelijke afnemers is de maximumtermijn in het huidige art. 4.3.3 van het Energiedecreet ook al twaalf maanden.

De Vlaamse Nutsregulator kan zich niet vinden in de verantwoording die in de memorie van toelichting wordt gegeven voor de verlenging van de maximale termijn voor niet-huishoudelijke afnemers. Die luidt als volgt: *“De richtlijn voorziet weliswaar niet in de verplichting om een noodleverancier te voorzien voor niet-huishoudelijke afnemers maar bepaalt wel dat de dienstverlening van de noodleverancier aan zijn afnemers ten minste zes maanden bedraagt.”*

Art. 27bis (1) van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn, zoals ingevoegd bij de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn, luidt als volgt:

“De lidstaten die nog geen noodleveranciersstelsel hebben ingevoerd, voeren zo’n stelsel in teneinde de continuïteit van de levering te waarborgen, ten minste voor huishoudelijke afnemers.”

Zodis is er enkel de verplichting om een noodleveranciersregeling in te voeren voor huishoudelijke afnemers. Uit art. 27bis (3) van de richtlijn, dat bepaalt dat de dienstverlening van de noodleverancier ten minste zes maanden bedraagt, afleiden dat een noodleveranciersregeling voor niet-huishoudelijke afnemers sowieso ook (ten minste) zes maanden dient te bedragen, lijkt een onjuiste interpretatie te zijn. Het helemaal níét voorzien van een noodleveranciersregeling voor niet-huishoudelijke afnemers zou immers ook conform de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn zijn. De Vlaamse Nutsregulator is er dan ook van overtuigd dat de vermelde richtlijnbeepaling de mogelijkheid laat om voor niet-huishoudelijke afnemers een kortere maximale termijn van noodlevering dan zes maanden te voorzien. De Vlaamse Nutsregulator ziet niet in waarom voor niet-huishoudelijke afnemers de bestaande maximale termijn van zestig dagen niet zou volstaan, en vindt in de memorie van toelichting bovendien geen inhoudelijke redenen voor de verlenging van die termijn tot zes maanden terug. Integendeel is de Vlaamse Nutsregulator ervan overtuigd dat een niet-huishoudelijke afnemer in de regel in staat zou moeten zijn om binnen een periode van zestig dagen een nieuw leveringscontract met een commerciële leverancier te sluiten. **De Vlaamse Nutsregulator adviseert dan ook om de maximale termijn voor noodlevering t.a.v. niet-huishoudelijke afnemers op zestig dagen te houden.**

Daarop aansluitend wijst de Vlaamse Nutsregulator erop dat ook de maximale termijn voor noodlevering t.a.v. huishoudelijke afnemers aanzienlijk is, nl. een verdubbeling van de minimale termijn vermeld in de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn. De Vlaamse Nutsregulator leest in de memorie van toelichting geen duidelijke verantwoording waarom een termijn korter dan twaalf maanden onvoldoende tijd zou bieden aan huishoudelijke afnemers om een commerciële leverancier te vinden. Meer algemeen vraagt de Vlaamse Nutsregulator zich af of die lange termijn van twaalf maanden niet op gespannen voet staat met het gegeven dat noodlevering (door een netbeheerder) een afwijking is van de normale gang van zaken op een geliberaliseerde energiemarkt. Best blijft de termijn van noodlevering zo kort mogelijk, en keren afnemers zo snel mogelijk terug naar de commerciële markt.

Nog in de derde paragraaf van het nieuwe art. 4.3.3 van het Energiedecreet, wordt de noodleverancier de verplichting opgelegd om onmiddellijk de algemene voorwaarden mee te delen aan de overgedragen afnemers, en om deze na verloop van tijd ook de boodschap mee te geven dat ze moeten terugkeren naar een leverancier op de markt, met vermelding van het vergelijkingsinstrument van de Vlaamse Nutsregulator (de V-test®) en – voor beschermde afnemers – het sociaal tarief.

De Vlaamse Nutsregulator stelt vast dat het nieuw is dat deze informatieverstrekking expliciet wordt opgenomen in de decretale regeling. Nieuw is ook dat de noodleverancier algemene voorwaarden zal moeten opstellen en die zal moeten meedelen aan de overgedragen afnemers. Die vereiste vloeit inderdaad voort uit de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn. Anderzijds vormen deze expliciete informatieverplichtingen ook deels een explicitering van de praktijk die voorheen al werd toegepast: ook bij vorige toepassingsgevallen van de noodleveranciersregeling werden afnemers die aan de noodleverancier werden overgedragen nl. reeds aangespoord om opnieuw over te stappen naar een leveringscontract bij een commerciële leverancier. **De Vlaamse Nutsregulator heeft bij deze informatieverplichtingen twee bedenkingen:**

- In eerste instantie lijkt het de Vlaamse Nutsregulator aangewezen dat de noodleverancier, indien nodig, de aansporing om over te stappen naar een leveringscontract bij een commerciële leverancier op gezette tijdstippen herhaalt. Het nieuwe art. 4.3.3, §2 van het Energiedecreet legt dit nu enkel expliciet op t.a.v. afnemers *“die gedurende dertig dagen bij die noodleverancier zijn aangesloten”*. In dit verband wijst de Vlaamse Nutsregulator er op dat het nuttig zou zijn dat er bij deze oproep om over te stappen een unieke identificatiecode (weblink en QR-code) wordt meegegeven, die de afnemer onmiddellijk leidt naar een vergelijking met het bestaande marktaanbod in het prijsvergelijkingsinstrument van de Vlaamse Nutsregulator.¹⁹
- Daarnaast is de laatstvermelde formulering, nl. *“bij die noodleverancier zijn aangesloten”*, volgens de Vlaamse Nutsregulator wat ongelukkig gekozen. De term *“aangesloten”* wordt immers vnl. gebruikt in het kader van een fysieke netaansluiting. Beter lijkt om in plaats daarvan te opteren voor *“worden beleverd”* of iets dergelijks.

2.2.4. Meldingsplicht aan de Vlaamse Nutsregulator

De vierde paragraaf van het nieuwe artikel 4.3.3 van het Energiedecreet is louter een herneming van de reeds in het huidige art. 4.3.3 opgenomen meldingsplicht t.a.v. de Vlaamse Nutsregulator. Zoals uitgebreid aangegeven in de memorie van toelichting, is het strikt noodzakelijk dat de

¹⁹ Cf. de verplichting in art. 3.2.18, eerste lid, 20° van het Energiebesluit, waarvan de noodleverancier thans wordt vrijgesteld. Voor commerciële elektriciteits- en aardgascontracten is dit in de praktijk mogelijk via de zgn. “V-check” van de Vlaamse Nutsregulator, zie: https://vtest.vreg.be/v-check?utm_source=nieuwsbrief&utm_medium=email&utm_campaign=vcheck.

Vlaamse Nutsregulator tijdig op de hoogte wordt gebracht van de opstart van insolventieprocedures ten aanzien van een elektriciteits- en/of aardgasleverancier, zodat de Vlaamse Nutsregulator erop kan toezien dat de noodleveranciersregeling ingaat op het juiste ogenblik en correct wordt toegepast.

M.b.t. deze paragraaf heeft de Vlaamse Nutsregulator op zich dan ook geen opmerkingen, behalve dan dat de relevante bepalingen in het Wetboek Economisch Recht (WER),²⁰ waarnaar meermaals wordt verwezen, vrij ingrijpende wijzigingen hebben ondergaan t.g.v. de federale wet van 7 juni 2023 tot omzetting van Richtlijn (EU) 2019/1023 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 betreffende preventieve herstructureringsstelsels, betreffende kwijtschelding van schuld en beroepsverboden, en betreffende maatregelen ter verhoging van de efficiëntie van procedures inzake herstructurering, insolventie en kwijtschelding van schuld, en tot wijziging van Richtlijn (EU) 2017/1132 en houdende diverse bepalingen inzake insolventie.²¹ Onder meer werd opnieuw een procedure m.b.t. overdracht onder gerechtelijk gezag ingevoerd in het WER.

Gelet daarop, stelt de Vlaamse Nutsregulator voor om deze paragraaf als volgt te actualiseren (voorgestelde wijzigingen hieronder **vetgedrukt**):

“§4. Het Openbaar Ministerie brengt de Vlaamse Nutsregulator op de hoogte van elke dagvaarding die het uitbrengt tot faillietverklaring of elke dagvaarding in het kader van de toepassing van boek XX, titel V, van het Wetboek van economisch recht die het uitbrengt, tegen een elektriciteits- of aardgasleverancier die in het Vlaamse Gewest actief is.

De griffier van de ondernemingsrechtbank brengt de Vlaamse Nutsregulator zo snel mogelijk en uiterlijk binnen vierentwintig uur op de hoogte van:

*1° elke aangifte tot faillietverklaring en elke indiening van een verzoekschrift tot aanvraag van de opening van een procedure van gerechtelijke reorganisatie **of van overdracht onder gerechtelijk gezag** door een leverancier als vermeld in het eerste lid;*

2° elke dagvaarding tot faillietverklaring van een leverancier als vermeld in het eerste lid, die is uitgebracht door een andere partij dan het Openbaar Ministerie;

3° elke beslissing tot faillietverklaring die de rechtbank neemt over een leverancier als vermeld in het eerste lid;

4° elke beslissing die de voorzitter van de rechtbank neemt over een leverancier als vermeld in het eerste lid, in het kader van de toepassing van artikel XX.30 en XX.32 van het Wetboek van economisch recht;

5° elke beslissing die de rechtbank neemt ~~op verslag van de gedelegeerd rechter of op verzoek of dagvaarding van het Openbaar Ministerie of van elke belanghebbende~~ over een leverancier als vermeld in het eerste lid, in het kader van ~~de artikelen XX.31 XX.49/1, XX.49/2 XX.61 en XX.62 en boek XX, titel V,~~ van het Wetboek van economisch recht;

6° elke beslissing die de rechtbank neemt met betrekking tot de gerechtelijke reorganisatie of overdracht onder gerechtelijk gezag van een leverancier als vermeld in het eerste lid, in het kader van boek XX, titels V, V/I en V/II van het Wetboek van economisch recht.

Het eerste en tweede lid laten de verplichtingen van de leverancier, vermeld in het eerste lid, over de informatieverstrekking aan het publiek onverlet.”

²⁰ Wetboek van economisch recht van 28 februari 2013, BS 29 maart 2013.

²¹ BS 7 juli 2023.

In dezelfde optiek dient ook de formulering “*vanaf de opening van een procedure van gerechtelijke reorganisatie als vermeld in boek XX, titel V, van het Wetboek van economisch recht*” in paragraaf 1 van het nieuwe artikel 4.3.3 van het Energiedecreet, worden aangepast naar: “*vanaf de opening van een procedure van gerechtelijke reorganisatie of overdracht onder gerechtelijk gezag overeenkomstig als vermeld in boek XX, titels V, V/I en V/II van het Wetboek van economisch recht*”.

2.2.5. Kwalificatie van de noodleverancierstaak

Hoewel deze opmerking niet expliciet gelinkt is aan de tekst van het nieuwe art. 4.3.3 van het Energiedecreet, lijkt het de Vlaamse Nutsregulator nog relevant om te wijzen op artikel 4.1.7 van het Energiedecreet, dat als volgt luidt:

“Een netbeheerder en zijn werkmaatschappij kunnen geen activiteiten ondernemen inzake de levering van elektriciteit en aardgas, tenzij voor de levering ervan in het kader van een openbardienstverplichting die op grond van dit decreet is opgelegd.”

De noodleveranciersregeling wordt niet als openbardienstverplichting (ODV) gekwalificeerd door het Energiedecreet, en is dus geen ODV “op grond van dit decreet” in de zin van het geciteerde art. 4.1.7.²² Art. 4.1.7 van het Energiedecreet (verbod op levering door netbeheerder, behoudens ODV) en art. 4.3.3 van het Energiedecreet (netbeheerder is de noodleverancier) spreken elkaar dus tegen. **De Vlaamse Nutsregulator adviseert dan ook om art. 4.1.7 van het Energiedecreet aan te vullen, bijvoorbeeld door de zinsnede “en behoudens andersluidende bepalingen in dit decreet” toe te voegen aan het einde van dit artikel.**

2.3 Dynamisch prijscontract (art. 8)

Het Ontwerpdecreet voorziet in de stapsgewijze uitbreiding van het huidige recht voor afnemers om een dynamisch prijscontract te sluiten bij een elektriciteitsleverancier die meer dan 200.000 afnamepunten belevt in het Vlaamse Gewest: vanaf 1 januari 2027 moet dit mogelijk zijn bij elke leverancier die meer dan 50.000 afnamepunten voor elektriciteit in het Vlaamse Gewest belevt, vanaf 1 januari 2029 bij elke leverancier.

Art. 11 van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn, zoals gewijzigd bij de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn,²³ bepaalt dat “*de lidstaten [...] ervoor [zorgen] dat eindafnemers bij wie een slimme meter is geïnstalleerd, kunnen verzoeken om een contract op basis van een dynamische elektriciteitsprijs [...]*”. Het Ontwerpdecreet voorziet weliswaar in een gefaseerde uitbreiding van dit recht met een tijdshorizon tot 1 januari 2029, maar is tegelijkertijd minder vrijblijvend geformuleerd: in plaats van

²² Art. 4.1.20 e.v. Energiedecreet bevatten de bepalingen inzake ODV's opgedragen aan de netbeheerder. Art. 4.1.22 Energiedecreet bepaalt dat de “*Vlaamse Regering [...], na advies van de Vlaamse Nutsregulator, de netbeheerders extra openbardienstverplichtingen [kan] opleggen naast de openbardienstverplichtingen van dit decreet, met betrekking tot: [...]; 2° de levering van elektriciteit of aardgas aan iedere afnemer die elektriciteit of aardgas koopt voor eigen huishoudelijk gebruik en niet voor commerciële of professionele activiteiten die niet over een leveringscontract beschikken of van wie de leverancier zijn verplichtingen niet nakomt, doordat de toegang tot het distributienet beëindigd wordt of doordat hij, om welke reden dan ook, geen elektriciteit of aardgas meer kan leveren aan zijn afnemers; [...]*”. Dit vereist echter een uitvoeringsbepaling die de taak van de netbeheerder als noodleverancier, als ODV, poneert. Die is er niet. Art. 3.1.35 e.v. Energiebesluit maken geen melding van de taak als noodleverancier, noch is er een andere uitvoeringsbepaling die de taak van de netbeheerder als noodleverancier bepaalt en waarvan dan, gelet op art. 4.1.22 Energiedecreet, vaststaat dat het om een ODV handelt. De noodleverancierstaak, gebaseerd op art. 4.3.3 Energiedecreet, is bijgevolg geen ODV.

²³ Art. 2, punt 4) van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn.

een recht om te *verzoeken* om een dynamisch prijscontract te sluiten, voorziet het Ontwerpdecreet in een recht om een dynamisch prijscontract te sluiten.

De Vlaamse Nutsregulator geeft mee dat op dit moment alle leveranciers die meer dan 200.000 afnamepunten beleveren in het Vlaamse Gewest (Engie Electrabel, Luminus, Eneco Belgium en TotalEnergies Power & Gas Belgium) een dynamisch prijscontract aanbieden, en zodus voldoen aan het huidige art. 4.4.1, eerste lid, 4° van het Energiedecreet. Volgens het Ontwerpdecreet moeten leveranciers die tussen 50.000 en 200.000 afnemers beleveren vanaf 1 januari 2027 tevens een dynamisch prijscontract aanbieden. De Vlaamse Nutsregulator leidt uit de V-test® af dat de overgrote meerderheid van de leveranciers met dit aantal afnemers momenteel al een dynamisch prijscontract aanbiedt. Ook een significant aantal leveranciers met minder dan 50.000 afnemers biedt nu al een dynamisch prijscontract aan. Gelet op deze gegevens, lijken de gekozen data voor de gefaseerde invoering van het recht om een dynamisch prijscontract te sluiten zeker realistisch.

Een bedenking die de Vlaamse Nutsregulator nog heeft, is het gegeven dat niet elke elektriciteitsleverancier zich richt op alle afnemers in het Vlaamse Gewest. Art. 5.6.1, eerste lid, 10° Energiebesluit laat o.m. toe dat een leverancier zich beperkt tot een geografisch omliggende afzetmarkt, enkel levert aan bepaalde segmenten van afnemers, of enkel levert aan vennoten (indien de leverancier actief is als coöperatieve vennootschap). Het nieuwe, ruim geformuleerde recht van iedere afnemer om (vanaf 1 januari 2029) bij *elke* leverancier een dynamisch prijscontract te sluiten, lijkt mogelijks in conflict te komen met de toegelaten beperkingen in het vermelde artikel in het Energiebesluit, en daarop te prevaleren, gelet op de hiërarchie van rechtsnormen. Dat zou dan concreet bv. tot gevolg hebben dat een leverancier die een coöperatieve vennootschap is en enkel levert aan vennoten, een verzoek van een afnemer die een dynamisch prijscontract wil sluiten maar geen vennoot is (en dat niet wil worden), niet zou kunnen weigeren.

2.4 Leveringscontract met een vaste looptijd en een vaste prijs (definitie art. 3 + art. 8)

In eerste instantie voegt het Ontwerpdecreet een nieuwe definitie van “leveringscontract met een vaste looptijd en een vaste prijs” in het Energiedecreet in. Die definitie luidt als volgt:

“een contract voor de levering van elektriciteit of aardgas tussen een leverancier en een afnemer dat garandeert dat de contractuele voorwaarden, inclusief de prijs, voor de duur van het contract ongewijzigd blijven, maar dat voor een vaste prijs een piek- en dalprijsvariatie kan gelden, en waarbij veranderingen in de uiteindelijke factuur uitsluitend het gevolg kunnen zijn van elementen die niet door de leveranciers worden bepaald, zoals belastingen, heffingen en openbare dienstverplichtingen”.

In dit verband wenst de Vlaamse Nutsregulator erop te wijzen dat bepaalde leveranciers de kosten m.b.t. de certificatenverplichting hernieuwbare energie²⁴ en de certificatenverplichting kwalitatieve warmtekrachtkoppeling²⁵ (“quotumverplichtingen”) die zij aan hun klanten doorrekenen, wijzigen tijdens de looptijd van hun leveringscontracten zonder voorafgaande kennisgeving hierover naar hun klanten. De Vlaamse Nutsregulator acht die praktijk in strijd met art. 3.2.18, eerste lid, 8°/4 en 8°/5 van het Energiebesluit;²⁶ de leveranciers moeten deze wijziging

²⁴ Zie art. 7.1.10 van het Energiedecreet.

²⁵ Zie art. 7.1.11 van het Energiedecreet.

²⁶ “Elke leverancier [...] 8°/4 brengt de afnemers op toereikende wijze op de hoogte van ieder voornemen om de contractuele voorwaarden te wijzigen en hun recht om het contract op te zeggen op het moment dat ze van het voormelde voornemen op de hoogte worden gebracht, 8°/5 brengt de afnemers op een transparante en begrijpelijke manier rechtstreeks op de hoogte van aanpassingen van de leveringsprijs en van de redenen en voorwaarden voor

steeds voorafgaandelijk melden aan hun afnemers, conform de voormelde bepalingen in het Energiebesluit. De Vlaamse Nutsregulator meent dat de term “openbare dienstverplichtingen” in de bovenvermelde nieuwe definitie van “leveringscontract met een vaste looptijd en een vaste prijs” daaraan niet afdoet. De quotumverplichtingen zelf vormen weliswaar een element dat niet door de leveranciers kan worden beïnvloed, maar de manier waarop ze die verplichtingen invullen – meer bepaald de wijze waarop ze de daaraan verbonden kosten doorrekenen naar hun klanten – wel.

Het Ontwerpdecreet voorziet voorts in een recht om een leveringscontract met een vaste looptijd en een vaste prijs te sluiten bij elke leverancier die meer dan 200.000 afnamepunten in het Vlaamse Gewest belevt. Dit voor een duur van ten minste een jaar. Ook contracten tegen een vaste prijs van onbepaalde duur kunnen hieraan dus voldoen.

In de V-test[®] van de Vlaamse Nutsregulator kan je bekijken welke actuele leveringscontracten reeds voldoen aan deze definitie, door gebruik te maken van de filtermogelijkheden (met name het aanvinken van volgende filters: vast tarief + termijn prijszekerheid: 1 jaar). Op datum van 20 augustus 2025 werden er 17 (elektriciteits) contracten aangeboden die voldoen aan deze criteria, van 10 energieleveranciers (Power Online (Mega), Octa+ Energie, TotalEnergies Power & Gas Belgium, Energie.be, Trevion, Bolt Energie, Engie Electrabel, Eneco Belgium, Elegant en Luminus). Voor gas waren er dat er ook 17.

De Vlaamse Nutsregulator zal bekijken of er in de V-test[®] een knop of functie kan ingebouwd worden, zodat gebruikers maar één beweging dienen uit te voeren om deze contracten te vergelijken.

Het Ontwerpdecreet bepaalt ook dat een leverancier met wie een afnemer een leveringscontract met vaste looptijd en een vaste prijs heeft gesloten, de voorwaarden van dat contract niet eenzijdig mag wijzigen en dat contract niet mag beëindigen voordat de termijn ervan is verstreken. Hoewel dat een getrouwe omzetting is van de richtlijn,²⁷ maakt de Vlaamse Nutsregulator zich hierbij wel de bedenking dat de gezamenlijke toepassing van gewestelijke en federale regelgeving voor een onevenwicht in de contractuele relatie tussen de leverancier en bepaalde afnemers kan zorgen. De leverancier zou immers gebonden zijn aan de looptijd van het contract, terwijl huishoudelijke afnemers en kmo's op grond van federale wetgeving het recht blijven behouden om kosteloos een leveringscontract op elk ogenblik te beëindigen, mits een opzegtermijn van ten hoogste drie weken (elektriciteit) of een maand (gas) wordt nageleefd.²⁸ De Vlaamse Nutsregulator verwijst in dit verband naar zijn eerdere oproep om een vast contract vast te maken voor leveranciers én afnemers, door bv. opzegvergoedingen opnieuw in te voeren.²⁹ Als zo ook de leverancier meer zekerheid krijgt, zou er opnieuw sprake zijn van een evenwichtigere contractuele relatie tussen de leverancier en de afnemer, met aantrekkelijkere vaste prijscontracten tot gevolg.

Tot slot voorziet het Ontwerpdecreet nog in een afwijking van het recht van de afnemer om een leveringscontract met een vaste looptijd en een vaste prijs te sluiten. Dat recht is nl. niet van toepassing, als de leverancier aantoont dat aan alle volgende voorwaarden is voldaan:

de aanpassing en reikwijdte ervan. De leverancier doet dat uiterlijk twee weken, en als het huishoudelijke afnemers betreft, uiterlijk één maand vóór de voormelde aanpassing in werking treedt;”.

²⁷ Art. 11 (1) Vierde Elektriciteitsrichtlijn, zoals gewijzigd bij art. 2, punt 4) van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn.

²⁸ Zie meer bepaald art. 18, §2/3, eerste lid van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, BS 11 mei 1999 (Elektriciteitswet) en art. 15/5bis, §11/3, eerste lid van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige produkten en andere door middel van leidingen, BS 7 mei 1965 (Gaswet).

²⁹ Zie: Memorandum van de VREG voor de Vlaamse verkiezingen 2024, raadpleegbaar via: www.vlaamsenutsregulator.be/sites/default/files/document/memorandum_2024.pdf.

*“1° de leverancier biedt alleen dynamische prijscontracten aan;
2° de vrijstelling heeft geen negatieve gevolgen voor de mededinging;
3° de keuze aan elektriciteitsleveringscontracten met een vaste looptijd en een vaste prijs blijft voldoende groot voor de eindafnemers.”*

De Vlaamse Nutsregulator stelt vast dat ook dit op zich een getrouwe omzetting is van de relevante richtlijnbevestiging,³⁰ maar toch rijzen er bepaalde vragen. De leverancier moet aantonen dat cumulatief aan de drie voorwaarden wordt voldaan. Hoe moet de leverancier dat concreet doen? Aan wie moet de leverancier dit aantonen? Nagaan of de voorwaarde onder punt 1° in de praktijk vervuld is, is eenvoudig en vergt louter een feitelijke vaststelling, maar dat is niet het geval bij voorwaarden 2° en 3°. Wat is bv. immers een “voldoende grote keuze aan elektriciteitsleveringscontracten met een vaste looptijd en een vaste prijs”? Wie kan daar uitsluitend over bieden? **De Vlaamse Nutsregulator adviseert om dit in de tekst van het Ontwerpdecreet te verduidelijken.** Als afsluitende bedenking geeft de Vlaamse Nutsregulator wel nog mee dat de kans zeer klein is dat een leverancier zich al op korte termijn zou beroepen op de afwijkingsregeling: geen enkele van de leveranciers die momenteel meer dan 200.000 afnamepunten beleveren voldoet immers aan de eerste van de drie cumulatieve toepassingsvoorwaarden (*“de leverancier biedt alleen dynamische prijscontracten aan”*).

2.5 Energiedelen, P2P en VME-verkoop onafhankelijk van type elektriciteitsleveringscontract (artt. 11, 12 en 13)

Het Ontwerpdecreet voegt in de artikelen 7.2.1, 7.2.2 en 7.2.3 van het Energiedecreet telkens een verduidelijking toe, die inhoudt dat energiedelen, peer-to-peerhandel van groene stroom (P2P) resp. verkoop van groene stroom in appartementsgebouwen of multifunctionele gebouwen (VME-verkoop) onafhankelijk moet kunnen gebeuren van het type elektriciteitsleveringscontract van de betrokkenen.

De Vlaamse Nutsregulator vindt de doelstelling van deze verduidelijking, zoals toegelicht in de memorie van toelichting bij het Ontwerpdecreet verdedigbaar, maar stelt zich de vraag of deze verduidelijking op zichzelf de discussie over de combinatie van energiedelen/P2P/VME-verkoop met elk type elektriciteitsleveringscontract dat een leverancier aanbiedt, volledig uitklaart. De decreetgever kan overwegen om (bijkomend) een expliciete (openbaardienst)verplichting op te leggen aan elektriciteitsleveranciers, die inhoudt dat zij het recht van hun klanten om aan energiedelen/P2P/VME-verkoop te doen, moeten respecteren ongeacht het (type) elektriciteitsleveringscontract van die klanten.

³⁰ Art. 11 (1) Vierde Elektriciteitsrichtlijn, zoals gewijzigd bij art. 2, punt 4) van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn.